

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12).
Fiume, Clotild utca (Via Clotilde) 4. szám. I. em.
Nyomda telefonszáma lapzárta előtt 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENO

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre . . . 36 kor. | Negyed évre . . . 9.— kor
Fél évre . . . 18 | Egy hóra . . . 3.20
EGYES SZÁM ÁRA FIUMBAN 12 FILLÉR.
Hivatalos hirdetések milliméter sora 50 fill.

„A Tengerpart”

az egyetlen fiumei lap, a mely
előzetes cenzura alatt áll.

Fiume jövője.

Irta: Agoston Gábor.

I.

Az ország fővárosában már jó ideje foglalkoznak az egyes érdeklőpviselők, a háborút követő időszakban biztos megjelenő akadályok leküzdésére irányuló tervekkel s tagadhatatlan, hogy máris számos életre való és megszívlelendő tervet vitattak meg. Fiumét illetően eddig csak elváltva hallgatunk néhány megjegyzést az említett tárgyalások folyamán.

A fiumei kereskedelmi kamara részben sokoldalú más teendői miatt, de még inkább a kamarai törvényben gyökerező elavult rendelkezések miatt, nem léphetett fel a Fiumét érintő kérdésekben, mert a kamara tagjai inkább a helyi kereskedelmi érdekelttség képviselői, nem pedig a Fiume tengerentúli fongalmát intéző körök érdekeltjei. Ezen utóbbi körülményt az a tény eredményezte, hogy a nagy vállalatok központjai Budapesten vannak, illetőleg ott vannak bejegyezve, míg Fiumében csupán ezen vállalatok fiókjai működnek, bár a munka tulnyomó részét itt Fiumében végzik a fiókok s a hivatalnoki kar tulnyomó többsége is lemm él Fiumében. Ezen viszonyok okozta hátrányokra most nem akarok kitérni, de mindenestre érdemesek a megfigyelésre, mert ebből Fiuméra, mint hazánk egyetlen tengeri kikötőjére, számos hátrány keletkezik.

Ezen helyzet hátrányait most a békére való átmenet időszakában súlyosan megérzi Fiume. Itt a hol a kivitel egy fontos technikai része bonyolódik le, még a béke idejében sok minden tenni való lett volna ezen technikai munka megkönnyítésére s olcsóbbá tételére, de most, hogy a háború után új helyzetek és új viszonyok jelentkeznek, az érdekelt felek nem moognak, mert már megszokták, hogy minden támasznak Budapestre kell jönnie. Pedig hát a mi a kivitel kikötői és technikai munkáját illeti, semmilyen más kör alaposabb és helyénvalóbb útmutatást adni nem képes, mint éppen a fiumei érdekelttség, mert ez tudja csak igazán, mit kellett volna a múltban tennünk, mit kell csak most igazán, a háborút követő időben keresztülvinnünk. Ezen sorok célja az, hogy a fakivitel szempontjából csaknem

életkérdéssé vált kikötői problémákat megvilágítsa, mert félt, hogy a szakalkörök meghallgatása nélkül olyan intézkedések lépnek életbe, amelyek a fiumei fakivitel lebonyolítását megnehezítik és versenyképességét megbénítják.

Azzal mindnyájan tisztában vagyunk, hogy a hazai fakivitel fontossága a háborút követő időkből reánk nézve csak valutáris szempontból lesz országos érdekű, hanem általános közgazdasági szempontból is. Nincs más oly cikkünk, amelyet a külföld hasonló önértékéből és szükségéből venne tőlünk, mint éppen a fa. Ha a belfogyasztás csak oly mennyiséget engedne kivinni az országból, mint a háború előtt, akkor is súlyos akadályok tornyosulnak a fiumei helyi munka elé. A nagy ló- és fuvarhiány, a munkaerő drágasága s végre a fiumei kikötő már régen elégtelen méretei épen a kivitel szempontjából mind olyan körülmények, amelyeknek elhárítására valamennyi tényezőnek össze kell fognia még idejében, nehogy a háborút követő idő, a várva várt restauráció korszakában, Fiume kikötője elégtelennek bizonyuljon a jogos követelmények kielégítésére.

A múlt napokban a fiumei tengerészeti hatóság vezetésével megtartott szaktanácskozás célja éppen az volt, hogy a háborút követő idő nehézségeinek elhárítását célzó intézkedéseket megbeszéljék. A fakivitel érdekelt részletek ezek voltak:

1. Mellőzni az eddig, tehát a háborút megelőzőleg, használt lóerejű fuvarozást, azaz a faanyagot a deltai és brajdicai rakhelyekről nemcsak lovakkal vontatott kocsikkal vitessék a hajók kikötőhelyéig, hanem szereztessenek be dereglyéket, amelyekre a fát már jó eleve le lehet rakni és kellő időkből a hajókhoz vontatni, még pedig a hajóknak a tengerre néző hosszához, úgy

hogy a parttal határos hajóoldall szabad maradna más munkára. Az eszme nem új, a külföldön már mindenütt évtizedek óta használgák teljes sikerrel.

2. A második felmerült kérdés az volt, hogy a Baross-kikötőbe emelendő új Elevátor miatt a fakivitel részére elveszendő helyet miként lehetne pótolni. A kérdés ugyan nem így tétetett fel, de én mint jelenlévő érezhettem, hogy a bennünket érő veszteségért valami kárpótlást keresnek a hivatalos körök s ezen kárpótláshoz volna szükséges egy oly ajánlat, a mely keresztülvihető. Az új Elevátor felépítése, a mint hallottam, már megváltozhatatlan tény.

Ami a dereglye-rendszert illeti, azt nagy örömmel fogadták a jelenlévő saérdekeltek. Igaz hogy csak 10 darab ilyen dereglye beszerzését tárgyalták, de ki tudom mutatni, hogy ezen csekély szám még egy harmadát sem képes lebonyolítani a régi, békeidőbeli forgalomnak, de ez nem hátrány, mert pótolni a meg hiányzó mennyiséget mindenkor lehet. De hogy dereglyéket gazdaságosan ki is lehessen használni, ahhoz megfelelő síkdes rakpartok kelljenek, már pedig a Fiumera-osatorna ezen oldala, — deltái — ahol ezen dereglyék rakodnának, magyon keskenyek az áru lerakására, a kocsik fel és lefelé való irányítására, mert csak ezek zavar nélküli jövelele s elmenetele engedi meg a lovak és munkások gazdaságos kihasználását. A telt kocsiknak meg kell találniok a kijelölt dereglyét, esetleg áthaladva más dereglyéket szolgáló kocsik csoportját s ha az áru lerakott, ismét zavartalan utat kell biztosítani az elhajtásra, hogy minél előbb újra megrakva jöhessenek vissza. Tehát a dereglye-rendszer kiegészítő része volna ezen rakpart kiszélesítésének, mihez van hely elég, mert legfeljebb a bérelt rakhelyeket tolgják beljebb néhány méterrel. (Folytatjuk.)

Előnyomulunk a Piave fronton.

József főherceg csapatai Sovillánál több olasz vonalat törtek át. - A tiroli fronton új támadásunk készül.

A tegnapi vezérkari jelentéseket tegnap Legújabb-rovatunk végén közöltük.

A KÉPVISELŐHAZ ÜLÉSE.

BUDAPEST jun. 19. A képviselőház tegnap délutáni ülésén Sándor Pál hosszasan foglalkozott Payer német alkancellár kijelentésével, amelyek nem jelentenek mást, mint Mitteleuropa megteremtését. Payer szerint, ha Magyarország nem megy bele a gazdasági válságba, akkor ütött Magyarország döntő órája. Hogy jön az alkancellár ahhoz, hogy ilyen pisztolyt szegezzen mellünknek. A lakossággal szemben sem viselkedtek szövetségeseinkhez méltóan. Hígyjék el

nekem — mondá — hogy a hol a németek megjelentek, ott többé fü nem terem. Követeli, hogy a küszöbön álló tárgyalásokon, mint önálló gazdasági terület vegyünk részt. Két határozati javaslatot nyújt be. Az egyikben Batthyányhoz hasonlóan egy parlamenti bizottság kiküldését kéri, mely a német szövetség kijelentését tárgyalja le; a másikban felszólítja a kormányt, hogy nyilatkozzék, hogy miért járult hozzá ahhoz, hogy az osztrák kormány nagyobb költséget vegyen igénybe a jegybanknál, mint a magyar kormány. Sürgető az önálló jegybank felállítását. Az indennitást megszavazza. Popovics Sándor pénzügyminiszter a kormány nevében visszautasítja Sándor Pálnak a németekről mondott illetlen kijelentését, az elnök pe-

dig utólag ugyanezért rendre utasítja. Heinrich Antal a bírák helyzetéről, Juriga Nándor pedig a tót nyelvről beszélt. Az utóbbi nagy felháborodást váltott ki azon kijelentésével, hogy a tót nemzet ragaszkodik jogaihoz. Felkiáltások: „Tót nemzet nincs.” Amikor pedig Juriga azt mondotta, hogy a tótok már régebben itt vannak, mint a magyarok, Pongrácz János ezt kiáltotta feléje: „Vigyázzon, mert megjárja.” Juriga: „Mi történhetik velem?” Pongrácz: „Kaphat egy pofont.” (Nagy derűtség.) Juriganak a drágaságról tett kijelentései után az ülés véget ért.

OLASZ MINISZTEREK A FRONTON.

LUGANO, jun. 19. Orlando és Bissolati miniszterek a frontra utaztak.

ORLANDO BEKÉFRÁZISAI.

ZÜRICH, jun. 19. Orlando tegnap a kamrában még azt is kijelentette, hogy Olaszország még mindig hajlandó egy tisztességes békét elfogadni.

MAKACS KÜZDELMEK AZ OLASZ FRONTON.

BUDAPEST, jun. 19. A sajtóhadiszállásról jelentik: Zuhogó eső ellenére a Piave nyugati partján álló csapataink nyomása tovább tart. Két fontos vasúti vonal között és San Donád rendkívül heves küzdelmek folynak. Hat kilométernyi mély területet nyertünk, melyet lépésről-lépésre kellett meghódítanunk. A Montello hegygerincet szilárdan tartjuk. Itt 8000 foglyot és harminchét ágyút zsákmányoltunk. Asiagnál és a Brentánál az ellentámadások összeomlottak.

HIREK.

— A fiemei mozik városítása. Lapunk tegnapi számában, a képviselőház üléséről szóló táviratunkban közöltük, hogy a kormány törvényjavaslatot nyújtott be a Házban a mozgófényképügy szabályozásáról. A törvényjavaslat, mint jelentettük, kimondja, hogy mozgófényképezéseket a jövőben csak a községek és városok létesíthetnek és tarthatnak fenn, s a mozgófényképmutatványi engedélyek a törvényjavaslat életbeléptetésének napjától számított két év leteltével kártérítésre való igény nélkül megszüntnek.

Az olyan magánüzemek kommunizálásáról, amelyeknél a jövedelmezőség alapja elsősorban a városi élet, feltétlenül helyeselhetjük. Más kérdés azonban, hogy helyes-e annak az elvnek gyakorlati megvalósítása addig, amíg a községek és városok szervezete egyáltalán nem demokratikus, s a közigazgatási élet vezetése egy városokban, mint a községekben egyes klikkeknek kezében van s nem a lakosság igazságos formák közt megválasztott képviselőinek.

A törvényjavaslat szövege egyébként így szól: A javaslat első szakasza kimondja, hogy mozgófényképek nyilvános előadására szolgáló üzemet a törvény életbeléptetése után csak községek, városok létesíthetnek és tarthatnak fenn. Az üzemet — ugymond — alként kell kezelni, hogy a község jövedelmének közvetlen részese legyen. A jövedelmét a község általános közigazgatási költségeinek fedezésére kell fordítani. Legfontosabb a javaslat harmadik szakasza, mely így szól: Az e törvény életbeléptetésekor hatályos mozgófényképmutatványi engedélyek, e törvény életbeléptetésének napjától számított két éven túl terjedő időre nem hosszabbít-

hatók meg. E két év elteltével ezek az engedélyek kártérítésre való igény nélkül megszüntnek. E két év alatt új mozgófényképmutatványi engedélyt csak községek részére lehet kiadni. Oly község, amelyben mozgófényképezés magánvállalkozásban már működik, e két év alatt csak a belügyminiszter engedélyével nyithat egy vagy több mozgófényképezést. A belügyminiszter az engedélyt csak akkor adja meg, ha ez már fennálló magánüzemek jövedelmezőségét nem veszélyezteti.

A negyedik szakasz a filmgyártást és a filmek forgalombahozatalát helyezi állami felügyelet alá. A javaslat szerint a filmek helyi gyártása és forgalombahozatala, valamint a külföldről származó mozgófényképfilmek forgalombahozatala és használatba vétele az ország egész területén a kereskedelemügyi miniszter engedélyéhez van kötve. Az engedélyek után engedélydíjat kell fizetni a tiszta jövedelem meghatározott százalékában, az államkincstár javára. Az ötödik szakasz a filmek gyártását is ellenőrzés alá helyezi: „A mozgófénykép-filmek készítése és forgalombahozatala — ugymond — nemkülönben a mozgófényképmutatványok az állami, társadalmi érdekek és erkölcsi szempontok megóvása végett állandó ellenőrzés alatt állanak”. A törvény rendelkezései a kizárólag tudományos vagy ismeretterjesztő célok szolgálatában álló mozgófényképfilmekre nem terjednek ki. A törvény 1918. július elsején lép életbe.

— A helyi táviratforgalom beszüntetése. A kereskedelmi miniszter tegnap megjelent rendeletével a helyi és környékbeli magántáviratforgalmat az ország minden városában beszüntette, hogy a távolsági forgalmu hivatalos és magántáviratokat a megfigyelt személyzet gyorsabban közvetíthesse. Tehát az olyan helyekre, melyek a felvevő távirat hivatal kezébe tartoznak vagy avval szomszédosak, mint például nálunk Susák, ezentúl nem lehet táviratozni.

— Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dr. Révfy né Almási Erzsébet állami felsőoktatási és leánygimnáziumi reáls tanárt Fiuméből Aradra helyezte át.

— Új halbiológiai tanszék Budapesten. A földművelésügyi miniszter Dr. Leidenfrost Gyula székesfehérvári polgári iskolai tanárnak a „Halbiológia”-ból állatorvosi főiskolai magán tanárrá történt képesítését jóváhagyta és a nevezett ezen minőségében megerősítette.

— Elvesztett hajóhadnagyi oklevél. A fiemei kir. tengerészeti hatóság közhírré teszi, hogy Negrü Natál 1917 szeptember 1-én kelt, 3871. számú kereskedelmi hajóhadnagyi — állítólag ellopott — okmányára a megsemmisítési eljárást megindította.

— Hadikölcsön jegyzések. A Magyar Állami Hitelbank fiemei fiókjánál a VIII. magyar hadikölcsönre többek között a következő jegyzések történtek:

Bauxit r. t. Sándor Elek, Pető Ágoston 100–100 ezer kor., Gerő Albert, Saul P., Wurzer A. 50–50 ezer kor., Mitzger J. 30.000 kor., Weisz Ernő, Fazekas Béla, Müller Jenő, Vajda Sándor, Greinitz r. t. 20–20.000 kor., Ev. ref. egyház 12.000 kor., Mohovich Egon, Wortmann S. Rudan Károly Matzner Bruno, Marincovich Rod., Czibesz Alfonz fh., Dr. Siehich Hermann 10–10.000 kor., Egan Lajos min. tan. és neje 8000 kor., Battara Hektor, Neumann Hermína, Havas Erzsike, Schwarz és Gerő 5–5000 kor.

— A kis Spillek árvákért. Ma Heller Győző főhadnagytól, a es. és kir. Abschnittskommando műszaki előadójától 120 koronát kaptunk a következő levél kíséretében:

Igen tisztelt szerkesztő ur! A kis Spillek árvák részére irodámban 120 azaz százharminc koronát gyűjtöttem, mely összeget van szerencsém ezennel szerkesztő urnak beküldeni. Megható módon nyilvánult iródaaltisztjeim részvételé a

kis árvák iránt, a kiket tekintve, hogy naponta irodámban megfordulnak, alkalmunk volt mint nagyon tisztességes gyermekeket megismerni. Ugy én valamint személyzetem sietünk a kis árvákra filléreinkkel segíteni. Vajha a szerkesztő ur felhívása a közönség között bő visszhangra találna, hogy ezen szerencsétlen tisztességes árva gyermekek a nyomortól megóvassanak. Kiváló tisztelettel Heller Viktor főhadnagy.

Ezenkívül ma Schönberger Józseftől 10 koronát kaptunk az árvák részére. — Heller főhadnagy ur jótékonyágáért és a többi adakozók nagylelkű hozzájárulásáért e helyen mondunk köszönetet az árvák nevében.

— Vitorlás hajóból gőzös. Tegnap tartották meg az „Atlantica” tengerhajózási társaság „Zápor” nevű hajójának első próbautját. Eredetileg a „Zápor” vitorlás hajónak épült s beüzemelt motorral vált ellátva. A helybeli Lazarus gyár vállalta a vitorlás hajónak gőzhajóvá való átépítését s a rendkívül nehéz munkát siker koronázta, amennyiben a gőzös fényesen állta meg a próbautazáshoz fűzött követelményeket. A „Zápor” óránként 9 tengeri mértföldet tett tegnapi első útján.

— Tengerészek szüretelik a kecskeméti barchokot. A honvédelmi miniszter értesítette Kecskemét városát, hogy hajlandó 50 tengerésziskolai növendéket és 100 hajóinast a lakosság rendelkezésére bocsátani gyümölcsözödére. Teljes ellátáson kívül 1 korona díjazást kell kaniok naponként. Az ottani polgármesteri hivatalnál igen sokan jelentkeztek máris, akik gyümölcstermésüket tengerészfink segítségével óhajtják betakarítani. Tudomásunk szerint azonban nem a fiemei nautikusokról, hanem a pólai tengerésziskola növendékeiről van e hírből szó.

— Az anyakönyvi hivatalból. Születések: Ljubi Lajos és Vincenza leánya, Elvira; Usglieberg Mátyás és Mária fia, Aldo. Halálozások: Dobrovic József 17 é., Ivinic Eufémia 54 é., Fucak Fülöpné 69 é., Manestar Antal 33 é., Cucich Lőrincné 72 é.

— Magyar-osztrák—szerb megegyezés hadifoglyok és internáltak kicserélésére. A magyar-osztrák és szerb kormányok között megegyezés jött létre a hadifoglyok és internált polgári személyek kicseréléséről.

A megegyezés alapján hazájukba visszahozhatók:

a) mindazok a tisztjeink, a kiket a szerb hadsereg elfogott és a kik most Olaszországban, Franciaországban vagy másutt vannak. Másfelől mindazok a szerb tisztok, a kik Magyarország-Ausztriában vannak.

b) Egyrésztől mindazok a közkatonák, a kiket a szerbek elfogtak, másrésztől hasonló számú magyar-osztrák hadifoglyokban lévő szerb közlegény.

Ezeket kívül hazájukba visszahozhatók mindazok a beteg és sebesült hadifoglyok, a kik legalább egy év tartamára minden katonai szolgálatra alkalmatlanok.

A megállapodások legkésőbb ez évi július 5-én lépnek hatályba. A megegyezés létesítése körül különös bálánkat érdemi a svájci szövetségi kormány.

— Felmentett kereskedő. Hónapok ezelőtt Penso Lucian helybeli kereskedő megbízást kapott a katonai ellenőrzés alatt levő, pecsinei fémkohótól 2 vagon liszt beszerzésre. A kereskedő felutazott Budapestre, ott érintkezésbe lépett egy szintén katonásított gyár, Balla és Vas nevű két tisztviselőjével, a kiknek segítségével szállítási engedélyt akart szerezni a liszt ide szállítására. A két tisztviselő vállalatuk igazgatóságának hozzájárulásával megígérte a 2 szállítási igazolványt. Ezért a kijárásiért 600 koronát kérték. Közben Penso leutazott Cservenkára, ahol a detektívok lefoglalták az árut. A budapesti törvényszék annak idején büntőnek mondta ki Pensot és egy havi elzárásra valamint 500 korona pénzbüntetésre ítélte. A bu-

dapesti kir. tábla a napokban foglalkozott a közben beadott felebbezéssel és Penso Luciánt felmentette.

— **Fiumei Kávépar Részv. Társ.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Kávéipar Rt. fiumei bejegyzett cég az 1915/16 és 1916/17. évi üzletvekre vonatkozó évi rendes közgyűléseit 1918 december hó 31-éig elhalasztassa.

— **Az Austro-Americana 3 és fél milliós póre az osztrák kincstár ellen.** Bécsi jelentés szerint az Austro-Americanának az osztrák kincstár ellen indított 3 és fél millió koronás perében, a trieszti hajózási és kereskedelmi hatóság illetékességét mondták ki.

— **Uj vízmű Dalmáciában.** Sinjben fél millió korona részvénytőkével új részvénytársaság alakult a Czetina vízerejének kihasználására.

— **Dalmácia népességének nagy esőkenése.** Dalmát lapok jelentése szerint Dalmácia népessége, a mely 1910-ben 650.000 fő volt, 1915—1916—1917. években 45.000 emberrel csökkent, a mibe a katonai veszteség nincs beszámítva.

— **Magyar Unio Bank R. T. cég** alatt új pénzügyintézet alakult szombaton Budapesten 21 millió korona befizetett alaptőkével. A részvénytársaság célja az alapítók által megszerzett különböző ipari és mezőgazdasági vállalatok finanszírozása, fejlesztése és vezetésének egységesítése, de egyáltalán mindennemű bankszerű üzletága folytatása. Az igazgatóság tagjai lettek Ráday Gedeon dr. (elnök), Jankovich Béla dr., György Endre, Ghillányi Sándor báró, Szabó Lajos, Weisz Jónás, Hentz Gyula, Szabó Ernő, Thibold Sándor és Gerő Vilmos vezérigazgató.

— **Tengert akartak látni.** Pásztai Károly 12 éves a Sinkay László szintén 12 éves budapesti gimnázisták kalandvágyból, szüleik engedelmével a tegnap esti személyvonattal lejöttek Fiuméba. A rendőrség őrizetbe vette a két fiút, kik azt vallották, hogy azért jöttek le Fiuméba, mert tengert akartak látni. Visszaszállították őket szüleikhez.

— **Gáz eltulajdonítás.** A rendőrség, mint már tegnapi számunkban jelentettük, megindította az eljárást egy Zaccaria Sándor nevű egyén ellen, ki lakására jogtalanul vezetett be gázcsövet és a gáz háztartási célokra használta. Mint értesülünk a gázgyár ugyanígy megindította az eljárást gáz jogtalan használatá miatt két susáki lakos ellen is. Az egyik a Strossmayerova utcán, a másik Zvonimirova cestán lakik. A gázgyár a napokban megvizsgálja mindazokat a lakásokat, a hol gáz van bevezetve, hogy megállapítsa, nem-e történnék másutt is ily visszaélések.

— **Feljelentett árdrágító.** Springhet vásárló feljelentette Kucernik Mária kofát, mert maximális áron felül adta el dióját.

— **Leesett az állványról.** Juricevich Antal 48 éves susáki munkás ma egy állványról leesett s súlyos sérüléseket szenvedett a bal oldalán. A kórházba szállították.

— **Éjjeli esavargásért.** Tegnap éjjel a rendőrök utcai esavargás miatt letartóztattak egy Vladich Antónia és egy Kucich Johanna nevű nőt.

— **Tőzsde.** A budapesti tőzsde mai árfolyamai a következők: Lesz. Bank 783, Magyar Hitel 1278, Osztrák Hitel 870, Agrár 1025, Fabank 956, Hazai 593, Magyar Bank 925, Adria 1805, Levante 1070. — A bécsi tőzsdén az Osztrák Lloyd 1975-el zárult tegnap.

Apollo Mulató (Via Al. Volta 6.) Esténként pont 8 órától előadás, utána kabaré

LEGUJABB.

A KÉPVISELŐHAZ MAI ÜLÉSE.

BUDAPEST, jun. 19. *A képviselőház ma Szász Károly elnöke alatt ülést tartott. Barta Ödön betérjesztette a pénzügyi bizottság jelentését a katonai özvegyek és árvák ellátásáról szóló törvényjavaslatról. Ezután áttértek az indemnitás tárgyalására. Gróf Tisza István az első felszólaló. Polemizál Andrássy nyílt levelével. Elmondja, hogy a meggyőzés útján csak Andrássy volt az akadály. Most arra kéri, hogy ne idézze fel a múlt ellentéteit, hanem mindent elfeledve fogjanak kezét, hogy minden helyre a legerősebb és a legbecsületesebb emberek kerüljenek. Most a választójog békés elintézése küszöbön áll. Hogy ezután belépnek-e a kormánypartba vagy más pártalakulásba, azt nem tudja. Foglalkozik a közéleti kérdésekkel. Szembeszáll azzal az állítással, hogy az ország el volna látva aratásig. Magyarország most csak egharmadát sőt egynegyedét bírja lakosságának kiutalni annak a mire a fejkvóta arányában szükség van. A nép azonban nyugodtan viseli a nélkülözéseket, mert át van hatva attól a gondolattól, hogy győznünk kell.*

AZ UJ BOLGÁR KORMÁNY.

SZOFIA, jun. 19. A király Manojlowot megbizta az új kormány megalakításával.

ROMÁN POLITIKAI HIREK.

BUKAREST, jun. 19. A szenátus elnökévé Dobrescu igazságügyminiszter nevezték ki. Arion külügyminisztert megbizták a miniszterelnök helyettesítésével.

MIKLÓS EXCAR MOSZKVÁBAN.

STOCKHOLM, jun. 19. Miklós cárt családjával együtt Moszkvába szállították.

Pusztán a szálloda hiányzott a békéhez.

ROTTERDAM, jun. 19. A holland kormány megvásárolta a Dezidyres nevű hágai szállodát az eljövő béketárgyalások céljaira.

A BECSI KENYERADAGOK LEZÁLLÍTÁSA.

BECS, jun. 19. A kenyéradagnak tegnapi történt leszállítása miatt egyes kerületekben, különösen fiatalabb elemek részéről, kihágásokra került a sor. Megállították a villamosokat, bevették az ablakokat, ugyisint több épület ablakait is. Megrohanták a kenyérszállító kocsikat is. A rendőrség a rend fenntartására int a közönséget.

BECS, jun. 19. A községtanács tegnap este kimondta, hogy a teljes kenyéradag visszaállítását követeli.

A BECSI MUNKÁSOK BEKEAKCIOJA.

BECS, jun. 19. A bécsi munkástanács a Reichsrath azonnali egybehívását követeli. Követeli továbbá a mielőbbi általános békét. Nagy aggodalommal állapítja meg, hogy az ellenséges országokban meginduló hangulatváltozás első jeleire, német félhivatalos oldalról oly módon válaszolnak, hogy ez aligha alkalmas az ellenség békeakarátának erősítésére. A munkástanács követeli, hogy az osztrák és a magyar kormány ne csak hajlandók legyenek bármikor tárgyalásokba bocsátkozni a békéről, hanem

maguk hívják fel az ellenséges országok kormányait annexió és kártalanítás nélküli béketárgyalásokra.

MIKSA FŐHERCEG MEGSEBESÜLT.

BOZEN, jun. 19. Miksa főherceg osztagai 15-én elfoglalták a Dosso Altó-t. Ezen hadművelettel kapcsolatban a főherceget baleset érte. A főherceg a harc menetét nézte egy magaslatról, mikor közvetlen közelében felrobbant egy gránát, melynek légnyomásától Miksa főherceg fájdalmas fülsérülést szenvedett. A főherceg tovább is betölti parancsnokságát.

A MONTELLIO FONTOSSÁGA.

GENF, jun. 19. Az osztrák-magyar csapatok által elfoglalt Montello magaslat sztratégiai rendkívül fontos állás, a mely fenyegeti a Piave középső folyásánál álló olasz haderőket. Ezáltal az egész Piave-front megingott. Jellemző, hogy a Montellót az olaszok bevehetetlennek tartották.

Az olasz fronton tért nyertünk.

BUDAPEST, jun. 19. A sajtóhadiszállásról jelentik, hogy míg a Piavenél és az asiagoi szakaszon állandóan tért nyernek csapataink, a hegyvidéki fronton a rossz időjárás állandóan tart és megnehezíti az operációkat.

Orlando szerint minden jól megy.

LUGANO, jun. 19. Az olasz lapok megnyugtatón igyekeznek a közönséget. Orlando a frontról visszatérve a kamara folyosóin kijelentette, hogy minden jól megy.

Tüzérségünk fölényben van.

GENF, jun. 19. Trevisóban, Asoloban és front mögött fekvő többi városban az osztrák és magyar tüzérség nagy pusztításokat okozott. Az olasz tüzérség igyekezett ellensúlyozni az osztrák-magyar tüzérség tüzét, de ennek fölénye érezhető volt. Azonkívül új állásokba vonult a támadó tüzérség, ahonnan hatásosan tűz alatt tartja a front mögötti helységeinket.

AZ OLASZ HARCTÉRI HELYZET.

BECS, jun. 19. Az egész offenzíva további folytatására nagy befolyással van a Montellon való előrehaladtunk. Itt kérésendő jelenleg az olasz centrum archimedesi

Apróhirdetések.

E rovatban minden szó 10 fillér; vastagabban szedett szó 20 fillér; legkisebb apróhirdetés tíz szó. A kiadóhivatal fentartja magának a jogot, hogy neki nem megfelelő tartalmu apróhirdetéseket közlését megtagadja és az esetleg már lefektetett hirdetés díjat visszaadja.

Gyors- és gépirás. Magyar, német, olasz gyorsírás és gépirás különböző rendszerű gépeken. Tanulás bármikor megkezdhető. Cim Viale Deák 2. (Gyorsírókör).

Keresek ügyes német vagy magyar ajku SZAKÁCSNET és szobaleányt. Desepi Villa Belvedere Superiore No. 281/1.

MEGVÉTELRE KERESTETNEK:

Zongorák, pianók, hegedők egyéb hangszerek, beszélőgépek, lemezek, író- és varrógépek, butorok, szőnyegek, képek, vázák, régiségek, órák, lámpák, fotokészülékek, távesővek, stb. „Occasioni” Commercio tér 6.

Apróhirdetéseket felvevő A TENGERPART kiadóhivatala (Via Clotilde 4. I. em.) és a GLOBUS HIRLAPIRODA (Via Vico de Domini)

pontja. Az első három csatnap viszonylag csekély eredménye nem szabad hogy kisebbitse az offenzíva további fejlődésébe vetett bizalmunkat. Az offenzív hadművelet kétségkívül genárisan volt kidolgozva. A Piavén át Mestre (Treviso-Venice) felé irányuló egyenes lökés, a támadás a Montellan át Castelfranco irányában és az azokkal kombinált lökés a Brenta mindkét oldalán, a bassanoi terület felé, nagy látókörü koncepcióra vall. A döntést az elsőcsatnapon a hegységben kellett elérni, azonban az itt bekövetkezett megrekedés, melyet főképpen az előkészített olasz ellenlökés okozott nem engedte hadvezetőségünk terveit a kezdetnél tovább erlelni. A legközelebbi támadáshoz az előkészületeket még nem fejeztük be.

A MAGYAR-OSZTRÁK CSAPATOK TŰZFEGYELME.

ROTTERDAM, jun. 19. A Daily Mail jelenti az olasz haderőről, hogy a magyarok és osztrákok napokig állottak az angol, francia és orosz ütegek záporában anélkül, hogy egyetlen ágyulövessel válaszoltak volna. Passzív magatartásunk az volt az oka, hogy nem akarták elárulni saját ütegeik felállítási helyét.

MÉG NAGY, ÉRINTETLEN TARTALEKOKKAL RENDELKEZÜNK.

ROTTERDAM, jun. 19. A Daily Telegraph jelentése szerint a magyar-osztrák hadvezetőség a rendelkezésére álló 58-59 hadosztályból mintegy 29 hadosztályt vetett harcba.

ÚJ HÁBORUS PART OLAZORSZÁGBAN.

ROMA, jun. 19. Olaszországban új politikai csoport alakult, mely helyesli a külső és belső ellenséggel való szembeszállást, de ellenzi a túlzást, mely csak a békepart erősítésére vezet.

OLASZ HIVATALOS JELENTÉS.

ROMA, jun. 19. A csata hevessége az északi fronton alább hagyott, a Piave területén azonban erősödött. A harmadik hadsereg az ellenség erős lökéseit a szokott vitézséggel feltartóztatta. Maseradanál és Candellanál azokat a megismert kísérleteket, hogy az ellenség a folyó jobb partjára át tudjon jönni, véresen visszavertük. Fossaltától Capo-Silléig a harc megszakítás nélkül igen elkeseredett volt. A legrettenetesebb ellenséges támadások váltakoztak a mi ellentámadásainkkal. A küzdelem késő éjszakáig tartott, de az ellenség nem tudta az elfoglalt terület csekély mélységét, melyen már négy napja dühöng a küzdelem, kibővíteni. 1550 fogoly maradt kezünkön.

AZ OLASZ BÉKEFELTÉTELEK KÖZZÉTÉTELE.

ZÜRICH, jun. 19. Hír szerint a sajtó nyomása a kormányt arra fogja kényszeríteni, hogy hadicéljait pontosan részletezve közzétegye.

Jegyezzen hadikölcsönt a Fiumei Kereskedelmi Bank-R. T.-nál.
Adria palota,
mely a legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtja.

A NYUGATI HARCTER ESEMENYEI.

BERLIN, jun. 19. A Scarpe és a Somme között a tüzharca feléledt. Az ellenség előretörése megghiusult. A fonticourti löszerrátárt lerömpítettük. Amiens pályaudvara ágyutüzünkben áll.

A NEMETEK CSEKÉLY VESZTESEGE MONTDIDIERNÉL.

FRANKFURT, jun. 19. A Frankfurter Zeitung jelenti: A németeknek Montdidier elfoglalásakor mindössze 6 halottjuk volt.

REPULÓTAMADÁS BOULOGNE ELLEN

BERN, jun. 19. A lyoni Progres jelenti: Német repülő és hidroplanok megtámadták Boulogne-t. Az egyik hidroplan 8 bombát dobott le. 14 halottat és igen nagy anyagi kárt jelentenek.

FLOTTATAMADÁS VÁRHATÓ.

GENF, jun. 19. Párisból jelentik, hogy a francia katonai tényezők el vannak készülve arra, hogy a nyugati fronton meginduló harcokkal egyidejűleg a flotta is erősen működésbe fog lépni, mert Foch tartalékai elfogytak.

PÁPAI DICSERET EGY NEMET BIBOROSNAK.

KÖLN, jun. 19. A pápa Gasparri államtitkárbiboros által íratott levelében megdicséri von Hartmann kölni biborost tartózkodó magatartásáért, azon heves támadásokkal szemben melyet a francia egyház fejedelmek a párisi St. Gervais templom nagypénteken történt bombázása alkalmával intéztek ellene. A francia püspökök magatartását nem helyesli és visszautasítja a pápa.

A Monte Grappa veszedelemben

LUGANO, jun. 19. Corriere della Sera jelenti: A csata hihetetlen hevességgel folyik, a helyzet komoly. A Monte Grappa helyzete súlyos.

VEZÉRKARUNK MAI JELENTÉSE.

BUDAPEST, jun. 19. Boroevics tábornagy hadosztályának déli szárnyain állandó előnyomulásban új előnyöket vívtunk ki. A Fossetta-csatornát egyes pontokon átléptük. Az olaszok minden erejüket megfeszítették, hogy előnyomulásunkat megátolják. Szük helyről számos különbözőalakulatokhoz tartozó foglyokat szállítottunk be. Főleg az Oderso-Trevisoi vasút mindkét oldalán nagy szívóssággal vezetett ellenséges támadások részben tüzünkben, részben közelharcban nagy veszteséggel omlottak össze. József főherceg hadosztályai a Montello déli lábán lévő Sovillánál áttörték több olasz vonalat. A foglyok száma növekedésben van. Az ellenség a hegyvidéki arevonalon a részünkről június 15-én a Piave és Brenta között, valamint az Asiago-tól keletre elfoglalt állásokat ismétellen elkeseredetten támadta, de a nagy áldozatok dacára se birt előnyöket elérni. A Dosso Altonál is folyton megújította hiábavaló előretöréseit. A tiroli, nyugati harcra vonalon tüzéségi harcok.

Nyomatott a „Lloyd” Nyomda R. T. nyomdájában.
Kiadástulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat (Murai Jenő).

A MAI NEMET JELENTÉS.

BERLIN, jun. 19. A nagy főhadiszállás jelenti:

Rupprecht trónörökös hadosztályja:

Elénk felderítő tevékenység. Az ellenség támadásait Bethunetól északkeletre visszavertük.

A német trónörökös hadosztályja:

Dommiérestől délnyugatra francia ezredek kora reggeli támadása megghiusult. A Villers-Cotteretsi erdő északkeleti részén ismételt ellenséges támadások némileg az erdő belsejébe szorították vissza vonalainkat. Reimsnál sikeres támadással 50 foglyot ejtettünk. Tegnap 23 repülőgépet és kötött léggömböt lőttünk le.

Nyilttér.

===

Holnap délutántól kezdve, naponta d. u. 3 óratól 6-ig a Clotilde utcában levő városi közlélmzési hivatalban kiosztásra fognak kerülni az idej második félcévre szóló bevásárlási könyvecskék a juliusi kenyérjegyekkel együtt. A tolongás elkerülése végett közöljük, hogy holnap, csütörtökön a következő utcák lakosai kerülnék sorra:

Val Scurigne.

Salita del Rieovero,

Carlo Goldoni.

Francesco Petrarca,

Fratelli Branchetta,

Scurigne inferiore,

Scurigne superiore.

Pénteken jelentkeznek az

isztriai ut,

a Torretta,

trieszti ut,

Salita del Pino,

Plasse Stranga és

Salita Natale Prandi lakói.

Végül szombaton

a Plasse S. Nicoló,

a Plasse Scurigne

és Plasse Rujevica lakói tartoznak jelentkezni.

A város többi utcáinak lakói hétfőtől, f. hó 24-től egészen 28-áig naponta 8-12-ig és 3-tól 6-ig kapják ki a volt halcsarnokban (tekintet nélkül lakásuk fekvésére) új bevásárlási könyvecskéküket és juliusi kenyérjegyüket.

Mindenki személyesen tartozik az új könyvecskét átvenni, természetesen a régi könyvecske bemutatása mellett. Amennyiben a régi és az új könyvecske között azonnal nem tisztázható eltérések volnának, a régi könyv bevonatik és az új utólag csak akkor adatik ki, ha az illető tulajdonos 8 napon belül igazolja a városi közlélmzési hivatal központi irodájában az eltéréseket vagy szabálytalanságokat. Ha ezt nem tenné meg, a közlélmzési hivatal az illető ellen a rendőrség útján meg fogja indítani az eljárást.

FIUME, 1918. június 19-én.

A VÁROSI TANÁCS közlélmzési ügyosztálya.

Az Első Horvát Takarékpénztár fiumei fiókja

mint hivatalos aláírási hely elfogad aláírásokat a

nyolcadik 5 $\frac{1}{2}$ %-os hadikölcsönre

eredeti jegyzési áron és arra

a legelőnyösebb feltételek mellett kölcsön nyújt